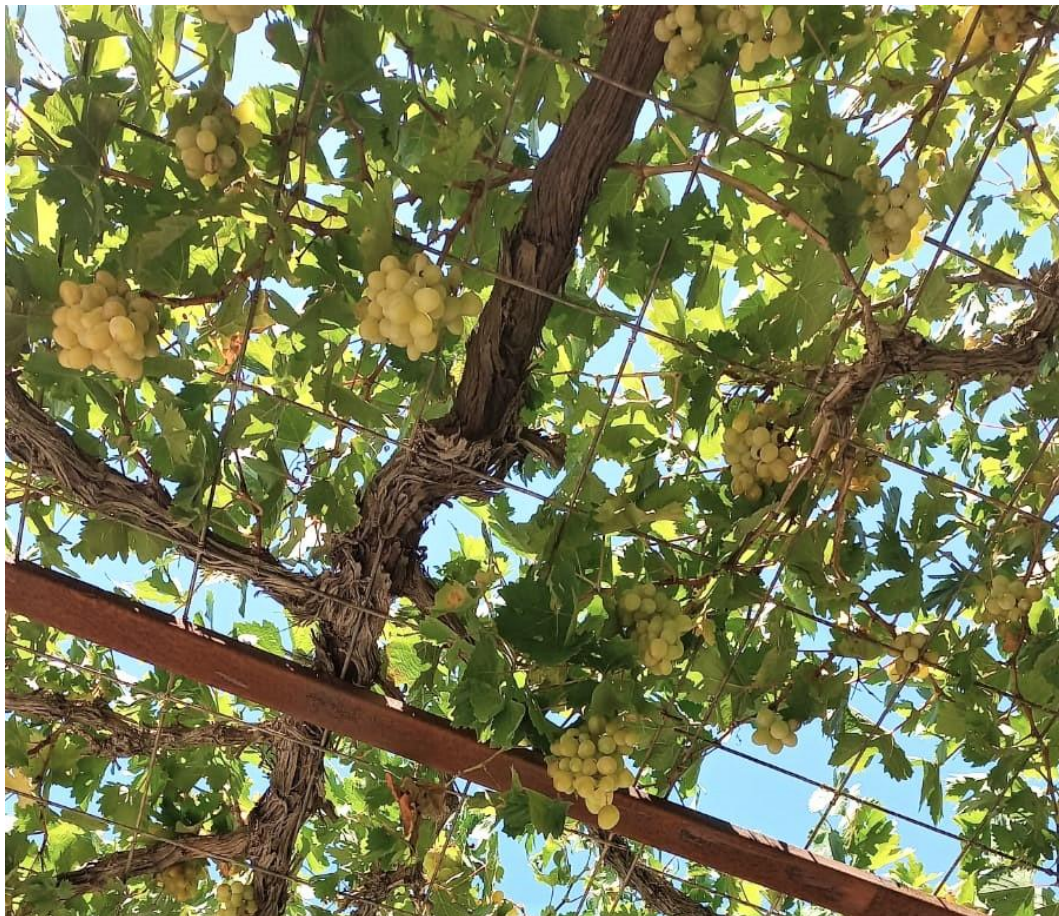

עלון קיבוץ ניר דוד (תל עמל) אוגוסט 2022

צילום: בתיה אזולאי

מה בעלון

שלום לכולם;

עלון אוגוסט מוגש לכם לקריאה.

ברצוני לתקן שני דברים מהעלון הקודם:

שמה של **יובל פירדמן** נשמט מהברכה של ענת פונרו-כפרי. יובל היא אחת המד"ציות שהדריכו השנה.

בירכתי את **תמיר שפר** על המינוי לרקטור האוניברסיטה העברית. אנשים ביקשו לדעת יותר על המינוי הזה, אז אני מביאה עוד פרטים:

תמיר זכה במינוי לאחר שהתמודד על התפקיד במכרז, אליו ניגשו עוד מועמדים. לרקטור האוניברסיטה אחריות על בנוגע לכל מה שמתרחש באוניברסיטה; סגל המרצים, העובדים והסטודנטים. זהו תפקיד המתפרש על תחומים רבים והוא מאתגר במיוחד היות והאוניברסיטה העברית חולשת על מספר קמפוסים; ברחובות (חקלאות ווטרינריה), באילת (המכון למדע הים), בירושלים (קמפוס הר הצופים, קמפוס גבעת רם, בית ספר לרפואה בהדסה), ועוד. בהצלחה לתמיר!

עלון מס. 8 בשנת 2022, מס. 2286 למניין עלוני הקיבוץ

שותפים לעלון: אורי קלס / אלון רבטל / אסנת דגני / דורית דותן / דליה יפה
הילה דגני / חיים נפתליס / יוני צין / יפתח רונן / משפחת אשכנזי (גלי ורון)
משפחת בהרי / משפחת ברקוביץ' / משפחת גולדשטיין / משפחת גופר (מליסה ועידו)
משפחת דגן (מירי וג'ורא) / נועם בר-שלו

עיצוב הלוגו החדש: עדי מידה

צילומים: אלון רבטל / בתיה אזולאי / משה ברקוביץ'

קריקטורה: ג'ורא דגן

מהעיצוב: אורי יפה / משה ברקוביץ' / שמואל שריג

הפקת העלון בגרסת עיתון: כרמית מוזר-נגלר

תודה מיוחדת ליהודית אייל, ארכיונאית הקיבוץ, על החומרים וההגהה

עורכת: סמדר יחיאלי

עלון פנימי, כל הזכויות שמורות

אוגוסט – חודש הסבים

עבורכם הבאנו כאן מחווה – קריקטורה שצייר גיורא דגן ז"ל

בחודש אוגוסט כל הסבים הם סופר סבים!!

אוגוסט, חם!

יוני צין

סבתא נאנחת – איזו מקלחת

מהר מסדרת

ובהרגשה נהדרת

לוקחת את הסבון...

ואז – דפיקה בדלת

"סבתא יש לי פיפי"

אל תתמהמהי...

כן, ככה הוא אמר

נכדי הנהדר.

סבתא רוצה אחרי הגינה

לעשות שטיף או אמבטיה הגונה

מהר! לפני שהבית יתעורר.

את עצמה מכנסת,

רגל מרימה

ולאמבטיה נכנסת.

מה זה?

על הדופן, כלומר הרציף:

קאנו, סירת קומנדו כחולה עם מנוע בצד

(לא עובד), כי איזה חלק אבד.

ספינת פיראטים אדומה הפוכה ותכולתה באמבטיה שפוכה,

ו'בחוף' הנגדי – (רכש טרי) מטוס ימי תיכף ממריא!

ובכל זאת!

הטוש לוקחת והברז פותחת!

–

לסבתא ברווזיים...

שטים בשמחה בין כפות בין הרגליים...

כאלה מגומי צהוב – מכירים?

עם הזמן קצת משחירים...

מביטה אל חור היציאה – אויה

שלושה פיראטים לשם נקלעו

אם לא תשלפם מיד יטבעו

התכופפי לאט, היזהרי, ואל תדרכי על הכוסות והמזרק

כי אי-אפשר בלעדיהם לשחק.

אצלנו בחצר

יפתח רון – רכז משק ותשתיות

לחברי ניר דוד שלום

מאז הדיווח הקודם שלי בסוף הרבעון הראשון עברנו מספר חודשים עמוסים מאוד בפעילות, אותה אסקור להלן:

תשתיות:

גם השנה אנו עוסקים בפיתוח וטיפול בתשתיות מרכזיות של הקיבוץ:

שכונת הכרם: המשתכנים הראשונים נכנסו החודש להתגורר בשכונה ואנחנו הנחנו תשתית תקשורת של סיבים אופטיים בין המרכזיה לבין השכונה. ההשקעה הגדולה החד פעמית תאפשר לנו לחבר בעתיד את כל הבתים שייבנו, ולספק להם תקשורת נתונים, טלוויזיה וטלפון באיכות המקובלת.

תחנת הדלק הישנה: התחנה הפסיקה את פעילותה לפני מעל שנתיים, עם זאת דלק שדלף ממנה משך שנות דור, הותיר זיהום שהיינו חייבים לטפל בו.

כל הפרויקט נעשה בליווי של ייעוץ מקצועי ובאישור ופיקוח של המשרד להגנת הסביבה. לאור הממצאים שעלו במהלך פינוי הקרקע המזוהמת אנו נדרשים לטיפול נוסף בקרקעית הבור (יבוצע עד סוף החודש) לפני הכיסוי השלם ולאחר מכן נתקין מתקן ניטור לזיהום מי התהום. אני מאמין שעד ראש השנה נגיע כבר להסדרת כל השטח ולמעשה נדע שנושא זה מאחורינו ונשמור על קרקע ומי תהום נקיים בישוב.

כבישים ורחובות: השבוע מבוצעות עבודות אספלט נרחבות: סלילת שכבה שניה וסופית בשכונת הלולים, עם גמר בניית הבתים בה. סלילת כביש עוקף מזרחי לאזור המשקי ותיקוני אספלט.

טיפול שנתי בשנאים: אחרי ראש השנה נערוך טיפול שנתי בכלל השנאים (טרנספורמטורים) בקיבוץ. הטיפול יחייב הפסקת חשמל כללית של שעתיים ולאחריה הפסקות חשמל נקודתיות לאזורים שונים בכל פעם. טיפול זה מחויב לשם שמירת בטיחות ותקינות השנאים ואני מתנצל מראש על אי הנוחות שתיגרם בזמן הביצוע.

פרויקטים סולריים:

מערכות בהספק של 11.0 מגהוואט הותקנו והורכבו על מאגרי הדגים בשני האזורים (צפונית ודרומית לקיבוץ). המאגרים מחוברים לרשת החשמל אך חברת החשמל טרם זיכתה אותנו בגין ייצור החשמל, כך שמוקדם לדעת את התוצאות הכלכליות. בכל מקרה יש לנו אחריות מחברת "נופר" על התפוקות ועל ההשקעה.

מערכת קרקעית בהספק 2.0 מגהוואט מורכבת בימים אלו בפינה הצפון מזרחית של הקיבוץ. עם חיבורה לרשת הפנימית נגיע להערכתי לצריכה של כ- 40% מהחשמל בניר דוד – מחשמל סולארי! צבר מערכות זה ייצר בעתיד (לאחר גמר החזר ההון שהושקע בהן) הכנסה יציבה וקבועה לטובת הקיבוץ, וחשוב לא פחות מכך – חשמל נקי וירוק לטובת עתיד כדור הארץ.

ענפי חקלאות:

ענפי החקלאות (גד"ש-מטעים, מדגה) של ניר דוד בהם אני משמש יו"ר, ממשיכים להתמודד עם אתגרים לא פשוטים, כל אחד בתחומו ושניהם יחד בתחום הרגולציה הממשלתית.

❖ פתיחת המשק ליבוא, כאשר חזות הכל הינה "יוקר המחיה" – שם קוד להתנפלות חסרת אחריות על החקלאים.

❖ חוסר יציבות וחוסר המשכיות שלטונית מעכבים אישורים לתוכניות השקעה בתמיכה ממשלתית.

❖ ייקור נוסף ולא מוצדק של מחיר המים לחקלאות, והכל תחת פופוליזם וחשבונות מיקרו שאינם מאפשרים תכנון לטווח ארוך ומקשים על השקעות חדשות ארוכות טווח (נטיעת מטעים למשל).

בעלון הבא, לקראת ראש השנה ארחיב על התפוקות בשטחי החקלאות, אך ניתן לומר שבסיכום חצי שנתי:

המדגה עמד בתוכנית (הזהירה) שתוכננה ושמר על איזון תפעולי בשלב זה של השנה. חקלאות הצומח, נהנתה מיבולי חיטה מצוינים ומחירי חיטה גבוהים.

גידולי השדה הרוויחו בחצי שנה מעט מעבר לתוכנית, אך כמובן שמה שיקבע את התוצאה הסופית הנם גידולי הקיץ כגון: עגבניות תעשייה, אבטיח, תירס לתחמיץ וכיו"ב ולאחריהם תוצאות המנגו שנקטף בימים אלו, וקטיף הלולים והתמרים.

ובסיכום יותר אישי ופחות רשמי: ניר דוד קיבוץ משגשג וחזק. יש כאן עשייה מגוונת של עסקים שונים שהוקמו משך הדורות ואנו מצווים על שימורם והמשך פיתוחם על ידי השקעות נכונות לבנייתם לדורות הבאים.

במקביל, אנו מקיימים ישוב עם צרכים מרובים, רצונות מגוונים ושאيفות שונות של חברים מדורות שונים.

חובתנו כהנהלה לפעול למימוש החלק המוסכם והמאושר מתוך מכלול הרצונות והצרכים, אך לעשות זאת בזהירות תוך שמירה על איתנות פיננסית, ואיזון בין צרכי הפרט והכלל.

אני מאמין שהנהלת הקיבוץ פועלת ומוליכה את העשייה כגוף המייצג הסכמה רחבה בתוך הקיבוץ וכך נמשיך לפעול.

יפתח רונן

אלון רבטל על גידול חדש – הליצ'י

(חלק מראיון מקיף על הנעשה בגד"ש ובמטע שיובא בעלון סוכות)

ב- 2019 נטענו 60 דונם עצי ליצ'י.

בעבר גידלו ליצ'י בעמק, מעוז חיים ומירב, אבל הם גידלו ליצ'י מזן **מאוריציס**, הרגיש לחום. כ- 30 אחוז מהפרי נפגע כתוצאה ממכות שמש והגידול לא היה כלכלי. המטעים נעקרו. כשבדקתי אפשרות לגדל אצלנו ליצ'י, הגעתי אל הזן **הונג-לונג**, זן שאינו סובל ממכות שמש, ומשקל הפרי גדול כמעט פי שניים מהמאוריציס. ואכן, כפי שהתברר מהניסיון שלנו, ההונג-לונג מסתדר אצלנו מצויין.

לא היה פשוט למצוא שתלן שיכין כמות גדולה של שתילים, זה לקח זמן, עד שמצאנו שתלן שהכין עבורנו כ- 5000 שתילים. נטענו כאמור 60 דונם של מטע צפוף על מנת לרווח אותו בעתיד (באמצעות העתקת עצים), וליהנות מעצים נוספים, כשהם כבר בני כמה שנים.

היום נוטעים רק ליצ'י מהזן הונג-לונג, בגלל היתרונות שלו (עמידות וגודל הפרי), ויש לו יתרון נוסף – אין לו בכלל מזיקים.

החיסרון הגדול של גידול הליצ'י הוא הקטיף הידני, איטי וקשה. קוטף מגיע ל- 100 עד 120 ק"ג ביום. שליש מההוצאות שיש בגידול זה הולכות על תשלום לקוטפים. גם "חלון" הקטיף הוא צר: הקטיף כולו צריך להסתיים תוך 10 ימים ממועד ההבשלה. כמו כן מותר לקטוף את הפרי מאור ראשון ועד השעה 10.00. עד אז אפשר לנתק את הפרי מהעוקץ מבלי לפגוע בו.

גם כאן יש להונג-לונג יתרון: עבודת הקטיף קלה יותר בגלל גודל הפרי, מה שמעלה את נפח הקטיף היומי ומפחית מעלויות הקטיף.

השנה קטפנו את הפרי בפעם
הראשונה לקטיף מסחרי. הגענו
ליבול של 330 ק"ג לדונם (נחשב
ליבול טוב ואמור להשתפר בשנים
הבאות).

חידשנו בעוד תחום: לשוק המערבי נהוג לטבול את הפרי הקטוף בחומר שמשמר את צבעו
הוורדרד של הליצי' (במזרח מוכרים אותו כשצבעו הופך לחום). התחלנו לעבוד השנה עם בית
אריזה "שוהם" שמשווק גם את המנגו שלנו, והם התחילו בפיילוט שהשיג תוצאות מצויינות. הם
מביאים משאית קירור לשדה, הפרי שנקטף נכנס ישירות אל הקירור. בבית האריזה הוא נארז
בשקיות פלסטיק שמיוצרות בטכנולוגיה מיוחדת המכילה אוויר מבוקר, וכך נחסך שלב הטבילה
והפרי שומר על טריות ועל צבעו היפה. אותו בית אריזה שלח השנה כמה טונות של ליצי' ארוזים
בשיטה זו לחו"ל וקיבל תוצאות טובות. לטכנולוגיה הזאת יש משמעות גדולה, כי היא תאפשר לנו
לייצא חלק מהפרי, במיוחד כאשר השוק המקומי מוצף בליצי' והמחירים יורדים.

אוגוסט 2022

אצלנו קוטפים את הליצ'י כמה שבועות לפני שקוטפים אותו בגליל, ועדיין העונה של הפרי הזה בשווקים אינה ארוכה (כמו של המנגו, למשל). הקטיף המואץ יוצר בעייה לא פשוטה של השגת קוטפים במספר גדול. לא כל אחד יכול לקטוף את הפרי העדין הזה. השנה קטפו אותו אצלנו נשים דרוזיות שסיימו את קטיף הדובדבנים בגולן (שהוא עוד יותר קשה). הן מיומנות בקטיף העדין ומשתכרות יפה.

לסיכום; אנחנו כרגע היחידים בעמק שמגדלים ליצ'י. המטע נראה טוב ויש סיבה לאופטימיות. יש לזכור שמדובר בסך הכול ב- 60 דונם, מספר קטן ביחס לשטחים ולגידולים האחרים שלנו, עליהם נרחיב בעלון של תקופת האסיף.

שמעה: סמדר יחיאלי.

אצלנו בתרבות

מה בתרבות? – הילה דגני מספרת

ממשיכים את תנופת היצירה במועדון.

לאחר שהתחדשנו השנה במועדון חדש, ולאור ההצלחה של ערב היצירה המקומית בט"ו באב, החלטנו לפתוח בסדרת הופעות חיות לאורך השנה שתקרא NIRDA-LIVE!

המטרה שלנו להביא אמנים, לאו דווקא ידועים ומה"מיין סטרים" להופעות חיות אצלנו במועדון, ובמקביל לתת במה והזדמנות לאומנים משלנו לנגן ולהופיע בפני הקהל המקומי.

את הערב הראשון שלנו ב-1.9 נקדיש לאמריקאנה: קאנטרי פולק ובלוגראס. וכשאומרים אצלנו קאנטרי אומרים רולנד.

רולנד שבמשך שנים רבות דאג לרפד את אוזנינו במיטב אמני הז'אנר שהופיעו אצלו בערבי התחרות הלילית הזכורה לטוב שבאורווה, יקבל אצלנו את הכבוד לפתוח את הליווי ויחד עם אייל צרפתי, יאחדו לרכיבה אחת נוספת את THE OUTLAWS במסע לתולדות הקאנטרי.

אחריהם – המופע המרכזי: THE DORBBAN HILL BAND – שבעה נגנים וזמרים מוכשרים מקיבוץ גשר הזיו, שייקחו אותנו אל הצד הפולקי-אקוסטי של הגרייטפול-דד, להקת העל האמריקנית שפעלה החל משנות השישים בסצנה הפסיכדלית החדשנית של סן פרנסיסקו אך ינקה והושפעה עמוקות ממסורות הקאנטרי והפולק של מרחבי אמריקה.

עיצוב המודעה: הילה דגני

הצוות המארגן: עידו גופר (יוזם הרעיון), אייל עדי, לימור גינת, גדי ורולקר, ארנון אנוך, נוי גינת ונמרוד וגנר.

משימה קהילתית:

כחלק משנת ה-85 בחרנו להביט גם החוצה. קם צוות ששוקד על עשייה קהילתית שיש לה ערך חברתי. ראשית החלטנו להקים יריד התחדשות לכבוד ראש השנה אליו כולם מוזמנים. מטרת היריד היא איסוף כסף לקניית מצרכי יסוד והכנת אריזות מזון לחג עבור מעוטי יכולת. לפני החג, נזמין את הציבור להכין את מארזי המזון, פרטים יתפרסמו בהמשך. צוות המשימה: שמרית וינר, דני פירדמן, אושרית שטילרמן, זהר טובין, אסתי שורר ואוסי הרצוג.

שוק-תן ניר דוד
יריד זאטיק יד - 2

אנחנו אוספים את הפריטים הכי עווים, זאמם קונם בעזיל לית! כל הכנסות היריד לטובת אריזות מזון למשפחות מעוטות יכולת.

יום חמישי 8/9/22
17:00 - 21:00 במאגדון חץ

מה יהיה עמם?
זגדים, אקססורז, רהיטים,
הגרלת עוזרים עווים במיוחד, וליד הפתעות!
התשלום הוא במזומן, אשראי או תשלום

עיצוב המודעה: שמרית וינר

וכבר מתכוננים אליה, אל השנה החדשה!

ראש השנה תשפ"ג

א' בתשרי תשפ"ג 26.9.2022
יום שני

טקס
ראש-השנה המסורתי

בתוכנית:
טקס ראש השנה בסימן התחלות וסיכומים
לאחר הטקס יפתח קפה ועוגה
ברחבת חדר האוכל
באדיבות שנת-המצווה

17:00 - 20:00 - פיקניק משפחות
ב-20:00 טקס בדשא חדר האוכל המזרחי

מוזמנים, צוות החג

עיצוב המודעה: הילה דגני

צילום התמונה: נגה תמיר ז"ל

חיים נפתלים ממליץ על ספר – "הספר האדום" מאת אסף ענברי

מי יודע מה ההבדל בין הקיבוץ המאוחד לקיבוץ הארצי? מי יודע מה ההבדל בין ההערכה של יערי לסטאלין לבין זו של טבנקין? מה ההבדל בין עין-חרוד מאוחד לעין-חרוד איחוד? **מי שיודע, שיקום. אף אחד לא קם.** אני בספק אם הדורות הקודמים כן ידעו. לא כל שכן, הדור הצעיר שזה אפילו לא נוגע לו בקצה בדל האוזן.

אסף ענברי בן קיבוץ אפיקים, סופר צעיר ומוכשר, אינו כותב היסטוריה, אלא מספר אותה כסיפור. סיפורו קולח ורהוט בסגנונו המיוחד, כמו שני ספריו הקודמים "הביתה" ו-"הטנק". קראתי ולא יכולתי להפסיק. סיימתי את הספר בשלושה ימים. עלילות אבות הסוציאליזם/הקומוניזם הישראלי מתובלות בהרבה הומור ורכילות על אותם ענקי הדור: יצחק טבנקין, מאיר יערי, משה סנה, יעקב חזן, דוד בן-גוריון ועוד, מתוארים ביד אמן על גדולתם וחולשותיהם, על הצלחותיהם וכשלונותיהם – בסך הכל הם היו בני אדם.

אם מישוהו מחפש את שורשי הפילוג בחברתנו כיום, הם נעוצים כבר בימים ההם, או שמא כבר בימי בית שני. הטרלול הוא עמוק ושורשי.

הספר מתאר את הפילוג בעין-חרוד, שם הוא עובר כבר את גבול הטעם הטוב, זה הטרלול בשיא תפארתו. אין דברים כאלה!

גם הקמת תל-עמל מוזכרת בספר, עם האסי והברווזים.

בקיצור, ספר חובה לקריאה ואפילו ללמידה בבית הספר.

פינת האמן המקומי – והפעם: נועם בר-שלו, אמן קרמיקה ועץ

מראיינת: אסנת דגני

ספר על עצמך קצת.

בזוגיות עם ניצן בר שלו (טל) + 2 בנות (בגילי 6 ו-2 וחצי) נולדתי וגדלתי בירושלים. שם למדתי ובה גם פגשתי את ניצן. יחד עברנו לחיות במרכז כמה שנים. בואנו לקיבוץ נבע מהתגלגלות של דברים, החלטנו לממש את האפשרות לבנייה בשכונה החדשה והגענו לפני שלוש שנים.

איך הגעת לתחום עיסוקך?

בנעוריי הייתי מוכוון מדעים, לכן גם הלכתי ללמוד ביולוגיה באוניברסיטה. אבל במהלך הלימודים הבנתי שחסר לי משהו, אולי עבודה עם הידיים. חתכתי מהכול והלכתי ללמוד נגרות בקורס של משרד העבודה. זה ממש שינה לי את מסלול החיים. אחר כך למדתי עיצוב תעשייתי ושם גם עבדתי כמדריך בסדנאות עיצוב ואח"כ בסדנאות נגרות. העבודה הטכנית משכה אותי מאוד, פתרון בעיות עיצוביות וכד'.

כשהגעתי הנה, הרגשתי שיש פה הזדמנות לשינוי ושידרוג. עשיתי "cut" לכל מה שבניתי קודם ופתחתי סטודיו לקרמיקה. בעצם לקחתי תחביב קטן שהיה לי קודם, ללא ניסיון רב וזהו, מאז אני עוסק בזה כל הזמן, ממשיך להעמיק ולחקור תחום זה. אני מייצר חלק מהכלים באובניים בטכניקה מסורתית, אבל עיקר עבודתי היא באמצעות תבניות: אני מעביר רעיון עיצובי לתוכנת תלת מימד, ומכין מודל באמצעות מחרטת עץ ומדפסת תלת מימד. כשיש לי מודל שאני מרוצה ממנו אני מכין עבורו תבנית וכך יכול לשכפל את הצורה ועדיין לשחק בסוג החמר ומידת העדינות של הכלי.

יש עבודה מסויימת שאתה מרגיש מחובר אליה במיוחד ושלא תרצה להיפרד ממנה?

יש לא מעט כאלה. כל העניין של להוציא עבודות החוצה (להיפרד מהן ולמכור אותן לאחרים), הוא עניין חדש בשבילי. תמיד ייצרתי לעצמי ולסובבים אותי. הבית שלי מלא בעבודות שלי. כל דבר שעשיתי דרש המון תכנון ועבודה. אבל העבודה בקרמיקה קצת שונה, כיון שכאמור, הטכניקה שלי היא להגיע למשהו שאני מרוצה ממנו – מדויק ונכון מבחינתי ומשוכפל בתבניות שאני מכין – וזה מקל עלי להוציא את העבודות החוצה.

יש אמן מסוים שהשפיע עליך, או על התפיסה האמנותית שלך?

יש אמנים שאני מאוד אוהב, כמו קונסטנטין ברנקוזי והנרי מור, ובתחום העיצוב יש תנועות שהתחברתי אליהן, כגון באוהאוס ודה-סטייל, כל המודרניזם המוקדם.

מהעבודות שלך, נראה לי שאתה מאוד מינימליסט. האמנות שלך מאוד נקייה ולא עמוסה.

זה נכון לרגע זה, אני לא מחוייב להישאר בקו הזה תמיד. התחלתי במקומות אחרים לגמרי. בעבר חיפשתי את המורכב והפרטים הרבים. עם השנים, התחלתי להוריד ולחפש את הקו הפשוט יותר, שבתוכו אני מכניס את הניואנסים שלי. בקדרות (עבודת אובניים) האפשרויות הן יותר מוגבלות כי היצירה מתמקדת בכלים מעוגלים. אני כמעט לא משתמש בצבע ונותן לחומר להתבטא באופן הכי טבעי, כי צבע הוא אמצעי חזק שהשימוש בו עלול לטשטש מאפיינים אחרים בכלי.

אתה גר היום ביישוב שהמקרה הביא אותך אליו. קהילה פריפריאלית, קטנה וסגורה במידה מסוימת. מהן נקודות החולשה והחוזק שאתה רואה במקום כזה, לך כאמן.

אני אדם קצת סגור שלא מתערה בסביבתו בקלות. דווקא היישוב הקטן, בו אני לאט, לאט הולך ומכיר את האנשים שחיים סביבי, הם נחשפים אלי ואני נחשף אליהם, מקל עלי. היחסים עם הקהילה מבחינתי משתנים. עקרונית, אני מרגיש נוח עם ההיכרות והחשיפה, אבל יש לי לפעמים התקפי "קלסטרופוביה", תחושה של "מה אני עושה במקום הנידח הזה בעצם", כי בסופו של דבר, אני עדיין אוהב את האנונימיות. אבל זה לא משהו קיצוני. מבחינת האמנות שלי, כשעבדתי בשנקר ובעוד מוסדות, הייתי מוקף בעולם האמנות ובאמנים על בסיס יומיומי, זה קצת חסר לי, כי הם נתנו לי השראה, פידבק ומוטיבציה להמשיך לחקור ולפתח את עצמי כאמן. כאן, המאבק הוא קשה יותר. אבל, מצד שני יש מרחב, חופשיות והשראה ממקומות וכיוונים אחרים. גם הנוף הכפרי משפיע על מצב הרוח ועלי כאדם, כאיש משפחה.

מה התוכניות שלך לעתיד?

אני לא מסתכל רחוק מדי. כרגע אני מרוצה מהדרך שבה בחרתי. התוכנית היא להקים סטודיו בבית שנבנה (שכונת הכרם), שבו אוכל גם ללמד וליצור עוד אינטראקציות עם אחרים סביב מלאכות שונות, קדרות, נגרות ועוד.

איך אתה מוכר ומשווק את העבודות שלך?

אני מוכר, אבל לא מספיק לצערי. אני מכיר בחסרונות שלי בתחום השיווק ויודע מה צריך, אבל מתקשה לעשות את זה, כלומר, לפתוח אתר לעולם ולתחזק אותו. לאחרונה פתחתי אינסטגרם, שזה בשבילי צעד לא מובן מאליו.

למי שרוצה לקנות יצירות שלי אפשר לפנות אלי בפרטי:

מייל: marshalev@gmail.com

נייד : 054-4661873

תודה רבה לנועם על השיחה המעניינת, ובהצלחה

משה ברקוביץ, נולד ב-3.3.1941

נפטר ב-30.7.2022

ענבל בר אור ארנון [בהלוויה]

אבא שלי

זכיתי,

זכיתי להיות ילדתך האהובה.

תמצית חיך היתה אהבה, פשטות ואופטימיות.

היית מין ילד נצחי, היפי שכזה.

עשית מהחיים לימונדה אחרי שאיבדת את אביך בגיל שלושה חודשים.

היית אומן רב תחומי שצילם, צייר, פיסל, הציג, כתב, ניגן והוציא לאור.

תמיד ראית את היופי בכל דבר, בעיקר בטבע ובאנשים, והם החזירו לך אהבה.

בגיל שבעים כשיצאת לפנסיה, התחלת לשחק עם בובות. בחצר ביתך, בנית עם הללי תיאטרון

בובות מחומרים ממוחזרים. שיהיה לנכדים.

ברגע התמלאה החצר, ילדים מהקיבוץ ומהצימרים, שבאו לשמוע ולראות אותך מציג ולשחק איתך

יחד בבובות.

ממך ירשתי לראות את החיובי בכול.

המצאת את עצמך כל כך הרבה פעמים מחדש. מעיין אין סופי של השראה.

פיזרת סביבך אין סוף חיבוקים וחיוכים לעוברים ושבים. ליבך תמיד היה פתוח לאנשים מכל העדות,

הצבעים והמינים. פשוט אהבת.

תודה אבוש אהוב שלי על כל האהבה הזו שקיבלתי ממך, אהבת הטבע והאדם באשר הם.
תודה על האופטימיות הזורמת בדמי.
תודה על הפשטות, היופי והלב הגדול והפתוח שיישאר איתי לנצח ויעברו לדור הבא.
תודה לרוח הגדולה שמאפשרת לנו חיבור בעולמות עליונים.
תהיה אהבתך בליבי לנצח נצחים ונשמתיך חופשיה משוחררת ושמחה בכל עולמות האהבה והאור.
קשה להיפרד ממך אבא, אבל אנחנו לא באמת נפרדים, אנחנו ממשיכים את דרכך.
אוהבת אותך, ענבל

קיואה ברקוביץ'

לסבא משה

אני אסירת תודה על החוויות שחוויתי מאז שהכרתי אותך.
תודה שקיבלת אותי למשפחת ברקוביץ'. פעם בקול רועד אמרת לי שאתה חושב עלי כעל בת שלך.
תודה, גם אני חושבת עליך כעל אבי האמיתי (אבי הביולוגי היה ההיפך ממך), אז אני ברת מזל שיכולתי
לטעום שני סוגים של אבות.
סיפרת לי על החיים שלך ועל המחשבות שלך, וצחקנו הרבה.
אהבת ילדים, הכנת לא רק ספרים, גם את בית העץ – תיאטרון בובות לילדים. חזרת ואמרת שאתה
אוהב לראות חיוך של ילדים. אני זוכרת כשסיפרת לילדים סיפור, העיניים שלך היו דולקות יותר
מהעיניים של הילדים.
אתה הראית לי מהי שמחת חיים והודיה. תודה שלימדת אותנו על אהבה בלתי מותנית.
סבתא יעל ממשיכה בחיים, מוגנת באהבתך האין סופית ובאהבת ילדיכם ומשפחותיכם. המעלות
שצברת עד כה ימשיכו להדריך את כל המשפחה שלך. תודה גדולה משה.
עכשיו אתה אור ואהבה שלמים ואני שמחה בשבילך.
באהבה, קיואה

בשנות ה-90 הרבה משה לצלם מחול. הוא צילם את המופעים של להקת המחול הבין-קיבוצית, את להקת ענבל, את להקת קול הדממה, את להקתה של רנה שינפלד ואת מופעי הסיום של חוגי מחול של המועצה.

שיר שכתב משה [פברואר 2022]

צל שוכן בתוך גופי ואיני יכול לראותו.
אני מדמיין אותו כצל שחור. הכיצד?
רגיל הצל להלך לצדי האדם והוא תלוי באור החמה, אך הצל בתוכי לא מרפה.
זה קשה ומפחיד אך לא נורא, אני מתגבר.
אני מדמיין אותו בצבע שחור בצדי הכבד ומתייחס אליו בהבנה:
הגעת אלי מבלי שאזמין אותך אבל עכשיו שאתה חלק ממני, אנא הישאר קטן ואל תגדל.
תן לי את השקט לחיות את חיי כפי שאני חי עכשיו,
באופטימיות ואהבה.

מצילומיו של משה ברקוביץ'

תמונה מתערוכת צילומים של רקדניות מתחת למים. התערוכה הוצגה במוזיאון ישראל.
התמונות עצמן צולמו בסחנה (מרביתן) ובמעיינות נוספים, בשנים 2000-2001

תמונת הנוף נכללה בספר "בית הנקרים מול חלוני", 2011

גיורא דגן, נולד ב-29.7.1946

נפטר ב-2.8.2022

בת-חן [בהלוויה]

אבא יקר ואהוב,

היית בשבילנו כל כך הרבה.

כשנולדנו, אביב זהר ואני, היית בעצמך עוד ילד.
השתוללת איתנו בדשא, שיחקנו באסי עד שהחשיך,
לקחת אותנו לטיולים בבריכות ובגלבוע וכשהתעייפנו
נשאת אותנו על כתפך.

היית אבא שלא מוותר – לא מוותר לנו על צליחת הכינרת ועל המסלול הארוך בצעדת הגלבוע או העלייה
הקשה להר סיני. לא מוותר לעצמך גם כשהאוויר נגמר בטיול אופניים קשה. היית ספורטאי בנשמה –
שחקן כדור עף, שחיין, אצן למרחקים ארוכים, בהם היכולת נמדדת בכוח הרצון.

היית אבא הרפתקן – לקחת אותנו לצלול בסיני, לנהרות האדומים בג'ונגלים של ונצואלה, לערים
האבודות בדרום אמריקה ובאוהל לכל אורך מערב ארצות הברית עד לקרחונים של קנדה. תמיד מוקסם
מהטבע ונהנה מהדרך.

היית אבא חכם, איש חינוך, דיברת איתנו על היסטוריה, מיתולוגיה, צינות.
סיפרת סיפורים ונהנית מהומור. קראת המון – הלקוח הכי מתמיד בספריה.
והיית אבא שמו"צניק, אידיאליסט שחי את מה שהוא מאמין בו, פיו וליבו שווים.
לימדת אותנו להאמין באדם, לשלוח יד לעזרה, לבחור בטוב.

אבל יותר מכול היית אבא אוהב, אוהב אותנו כפי שאנחנו, אוהב את אימא, אוהב את הנכדים שלו ואת
המשפחה, אוהב את הקיבוץ, אוהב את החיים ושמח בהם.

גם בסוף דרכך כשהמחלה כילתה את כל יכולותיך הרבות, היא לא כילתה את האהבה שלך.

עכשיו אבא, נוח בשלום. רגעי השמחה והחסד יישארו איתנו לתמיד.

מתוך הספדה של אביטל אחותו

גיורא,

בבית אצלנו ברשפים, מעל הכיריים במטבחון, היה תלוי תמיד ציור קטן של הים בכחול שקוף, הרים, וכמה עצים. ציור צנוע ויפה, קווים פשוטים ונקיים. ציור חף מקישוטיות. גיורא, שהשבוע מלאו לו 76 שנה, צייר אותו כשהיה בערך בן 10 לאחר שחזר מטיול.

אתמול ראיתי את הציור הזה, תלוי מעל מיטתו ומאוד התרגשתי. נזכרתי בגיורא המצייר. בילדותנו התקרבותי אליו דרך הציורים שלו ודרך הקריקטורות הנפלאות שיצר במהירות ובביטחון.

קריקטורה מעשה ידיו של גיורא מופיעה בפתיחת העלון

מזל טוב לבני ובנות חודש אוגוסט

בני ובנות 50

גלי אשכנזי בת 50

לכבוד גיל 50, נאחל לך שלל איחולים.
קודם כל בריאות שמחה ואושר,
תמשיכי לשמור על כושר.
שתמשיכי לעשות את מה שאת אוהבת
וכל מה שאת חושבת.

אוהבים המון המון

בן, אורי, דור ורון

צפריר ורדי בן 50

צפריר (צוצו) היקר

המון מזל טוב ליום הולדת 50

שתמיד תהיה שמח!!

המון בריאות ואושר

אוהבים אותך המון

השכנים והחבר – רון אשכנזי

עידו גופר בן 50

עידו יקר,

זהו, אתה בן 50, כבר ילד גדול! גדול, אבל הילד
עדיין נשאר בך וככה אנחנו אוהבים אותך.
מאחלים לך עוד הרבה שנים של טיולים בטבע,
קמפינגים עם חברים ומשפחה ומסיבות משובחות.
שמור על הבריאות, הבלורית וחוש ההומור שלך
ותן לנו ליהנות יותר מהכתיבה המיוחדת שלך.
אוהבים, ההורים, האישה, הילדים ודונה.

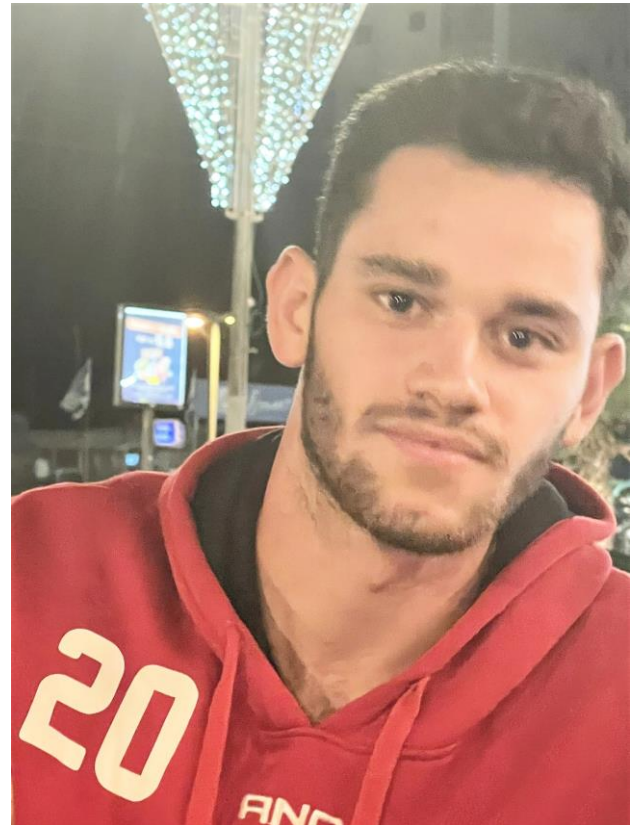

בן 20

מרטין גולדשטיין בן 20

למרטין האהוב שלנו

ילד קסום ומקסים. הגעת לפני 20 שנה,
תמיד שימחת אותנו ומיד נהיית שותף לכל מיני
הרפתקאות.
מאחלים לך אושר, שמחת חיים, שתמשיך להיות סקרן,
נבון ועם טוב לב. שתהנה מכל דרך שתבחר.
אוהבים אותך וגאים בך. מזל טוב, המשפחה.

בן 10

כפיר בהרי בן 10

כפיר שלנו חוגג עשור
ילד מדהים, חכם וחייכן
חבר אמיתי, שתמיד יעזור
אוהב מחשבים ולשחק תמיד מוכן.

אהוב שלנו!

שתמיד צחוקך יקיף אותנו!
מאחלים לך בריאות במקום הראשון,
שתצמח ותגדל בכיוון הנכון,
תצליח בלימודים ושתהיה מאושר!
תמשיך להיות מרגש ומתוק כסוכר
ושמור על עצמך מכל משמר!!!

אוהבים אותך ההורים

ועוד ברכות...

ממקום יושבי במזכירות, אני רואה את האנשים היקרים
שחוזרים ומתכופפים – להרים עטיפת ארטיק, קבלה
מהכספומט, כלים חד פעמיים וכל שארית אחרת.
מטאטאים או מגרפים עלים, מחזירים עגלה למקומה,
רואים את מה שכולנו רואים, ועושים.
אז תודה לכם: שאול צור, עמרם שורר, חנה רוגובסקי,
אסתר שדמי, אילנה להב
ולכל האחרים שאיני רואה.
דורית דותן

תודה

רק נולד

שגיא לוינס, בנם השני של דניאל ושחר,

נכד של טל וירון, נולד ב- 10.8.22

הרבה נחת ושמחה

עברו לביתם החדש

מור ואייל עמיחי

קרן ואלון כהן

אלזה וגיורא צין

ליאת וגל גרינברג

ברכות חמות, הגעתם אל המנוחה והנחלה

מזל טוב

לטל מאירי, ליום הולדת 30

ברוכים הבאים

משפחת לבנה: זיו (אחותו של רון
אשכנזי), גיל בעלה ושני ילדיהם: אלי
וסער

משפחת קלס: עמוס ואורנה ובנם אופק

לזכרם – במלאות 20 שנה

לפטירתם

דליה יפה על אור

אור בננו, של דני ושלי.

נולד ב-24.6.76 והיה צעיר בנינו. אחיו הגדולים – בני שהיה בן 18 כשנולד, בועז בן 10, ורע בן 8 התייחסו אליו כתינוק שעשועים.

כבר מגיל צעיר לא אהב מקומות סגורים. נטע שוורץ ז"ל שהייתה מטפלת שלו בפעוטון, חשה אותו ומצאה דרך שתענה על צרכיו. לדוגמא, ביום חורף גשום במעט, היא הבינה שאין טעם להשאירו בבית שעות רבות – הלבישה אותו במעיל עם קפוצ'ון ובמגפיים, פתחה את הדלת לחצר והילד יצא לחופשי! הצורך בחופש והרצון להחליט על חייו, הובילו אותו בחייו הקצרים, 26 שנים בלבד, להתנסויות רבות במקומות רבים לא רק בארץ, אלא גם בעולם הרחב.

הוא היה, במידה רבה, אישיות גדושה בכישרונות שהציפו אותו ועדיין היה בראשית דרכו. כתב הרבה, בעברית וגם באנגלית, רהוט ועוצמתי. צייר, פיסל, הלחין מוזיקה, ניגן על גיטרה ושר בעצמו.

לשמחתנו נשארו בעיזבונו דברים רבים. כמו שירים, סיפורים, מחזה לילדים וקטעי וידאו.

בימים אלו מכינה יוצרת סרטים דוקומנטריים סרט באורך חצי שעה עליו ולזכרו.

נקרין אותו באזכרה שלו ובמקומות אחרים למי שיהיה מעוניין.

מלבד כל היצירות שיצר, ידע לבשל מטעמים מחומרים פשוטים, בנה ושיפץ מקומות שונים, אבל הכל היה בגדר ניסיונות ומעט מהם נשמרו.

מותו המוקדם לא בא לי כאימו בהפתעה. ידעתי שבין השאר הוא מנהל גם איזו מלחמה עם החיים עצמם ותמיד הולך עד הקצה.

אהבתי אותו, ובשבילי הוא עדיין קיים ומחכה לי אי שם.

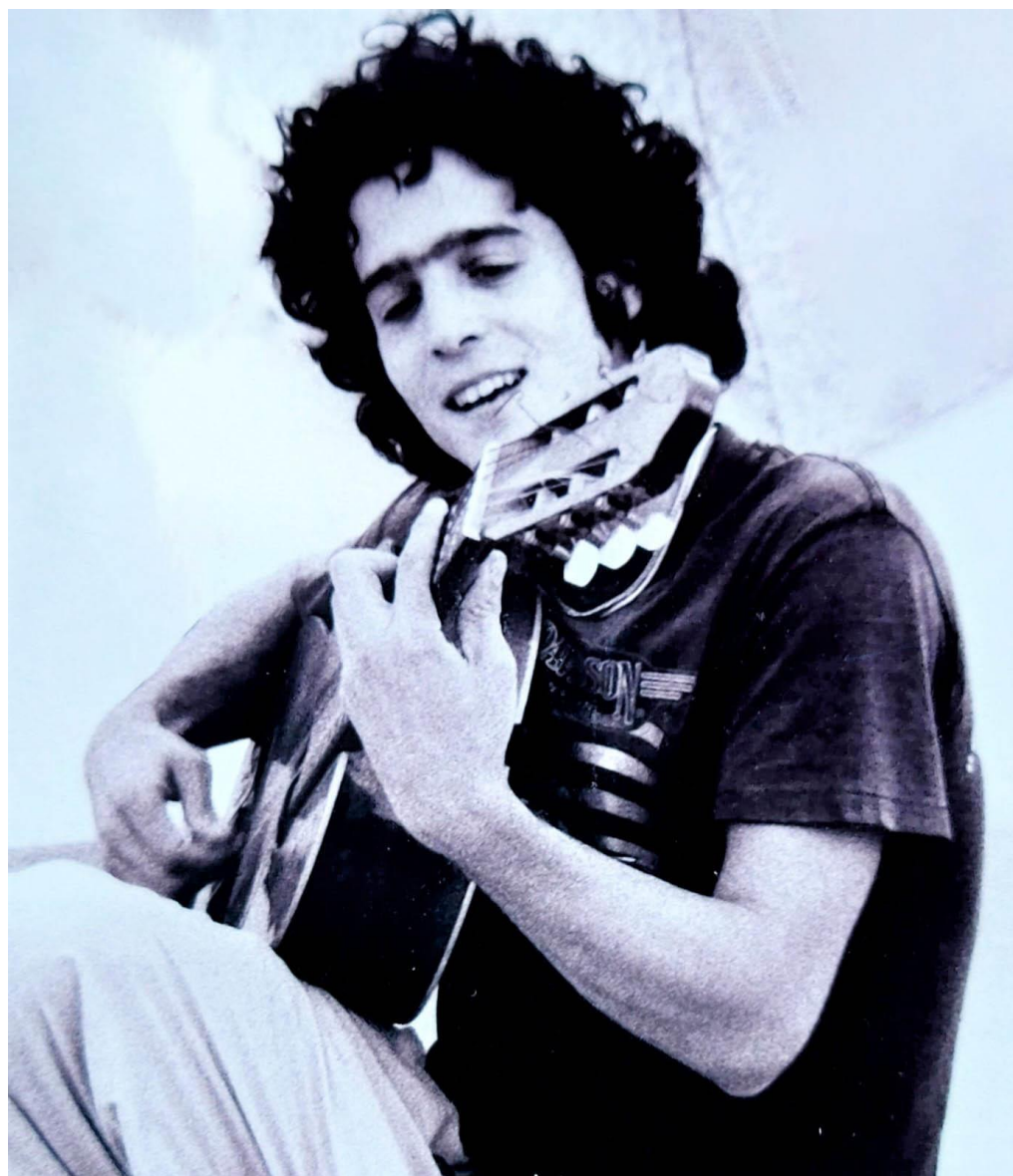
אור יפה – פרק מהיומן

(לקראת צאתו למסע רגלי בן 40 יום ממטולה עד אילת, לפני היות שביל ישראל)

כבר בתחילת חורף 95 הבטחתי לעצמי שאת הקיץ הבא אני עושה במקום רחוק וקר. רצה הגורל ובסוף מרץ 96 אני מוצא את עצמי בתל אביב, בלי עבודה בלי כסף וללא עניין מיוחד בסובב אותי. זה היה בערך אז כשעלה הרעיון החולני לחצות את ארץ ישראל ברגל. הפכתי בו מספר פעמים ולא מצאתי בו טעם לפגם, לבד מהעובדה שמעשה כזה הוא חסר תועלת והגיון, ואיש מבין מכרי (כולל אותי כמובן) לא מאמין לרגע שאוציא אותו לפועל. "אתה לא תעשה את זה" כך אמר אורן ונשמע עייף ואף רגוז, כשבישרתי לו ולשותפיו לדירה על הקריזה החדשה שתקפה אותי. בימים כתיקונם רעיונות כאלה עולים אחת לעשר דקות. אני מזמן חדלתי לסנן אותם ומיד כשהם צצים אני מכריז עליהם כעובדה מוגמרת וניגש במלוא המרץ לעניין הלוגיסטי, מה שנמשך כעשרים דקות עד יומיים. זה שוחק אבל מהנה בדרכו המיוחדת לדלג ככה מרעיון אחד למשנהו בלי להתעכב על הרובד המעשי. מסתבר שזה שוחק גם את הסביבה, כי יואבי לא אומר כלום ואפילו לא מסתכל עלי, יונתן לעומתו מתלהב מהרעיון ומיד מציע לי את תיק השממית הנפלא שלו, שי מציע חוסם עורקים וכמה עצות נפלאות לדרך. עכשיו אני מתבלבל אבל התיק כבר מחוץ לארון וזה מסבך את הנסיגה.

לך תצא מזה עכשיו.

אני אומר תודה ושם את פעמי צפונה.

שיר שנכתב על פיסת נייר

וכך באו לי האותות כולם: "בא מועד!"!
אולם אנוכי לא שמעתי: עד אשר לבסוף
נעה תהום שלי ומחשבתי שלי נשכחתי.

רותי לבני-גלילי

אישתו של דודו ואימא של כרמל

שמואל שריג על רותי לבני-גלילי

את רותי פגשתי לראשונה כשהגיעה לעבוד במעבדה לחקר מחלות הדגים. אני הייתי אחראי על הספרייה ורותי לקחה על עצמה את התפקיד להיות יד ימיני ולסדר את הספרייה. המדפים וארגזי הקרטון מילאו כל פינה והיו עמוסים באלפי חוברות, עיתונים מקצועיים, כתבות, מאמרים ותדפיסים שונים. היה צורך לברר ולמיין את החומר הרב. היה מדהים לראות איך תוך מספר ימים תפסה רותי בכישרונה ובחושיה הבריאים את הפרובלמטיקה של הנושא. ראיתי, שלמרות שלא היה לה ידע מקצועי בתוכן החומר, ולמרות הכמות האדירה של המסמכים, רותי התגלתה כבעלת מוח חד ומאורגן. רותי הצליחה למיין, לסדר ולתייק אלפי מאמרים וחוברות ומצאה סידור מתאים שיאפשר גישה קלה לחומר בסדר החדש. מאז התחלתי להעריץ אותה.

נקשרו בינינו קשרי חברות והבנה, ולמרות פער הגילאים הנראה כבלתי ניתן לגישור, דווקא אצלה מצאתי את האוזן הקשבת והעצה הטובה.

רותי עזבה את המעבדה ויצאה ללימודי סיעוד בביה"ח "העמק" בעפולה. אך דרכינו לא נפרדו וליווייתי אותה כל זמן הלימודים. רותי היתה באה להתייעץ איתי, וזכור לי שרצתה להמשיך בלימודים אקדמאים. כששאלתי אותה מה המטרה, הסבירה לי שיש לה צורך עז להעמיק, לחקור וללמוד עוד על התהליכים הרפואיים והסיעודיים במקצוע שזה עתה הוסמכה בו.

רותי המשיכה בלימודים תוך כדי עבודה במרפאת הקיבוץ, ומהרגע הזה הפכה המרפאה בשבילי למקום שאפשר לבוא אליו בלב שקט תוך ידיעה ברורה שרותי תעניק לי את הטיפול הטוב ביותר. אני האמנתי ברותי. הייתה לה אוטוריטה והשפעה על האנשים שסביבה וגם עליי. היא ידעה להיות רצינית ומקצועית בעבודתה אך תמיד ליוותה אותה איזו שובבות וחיוך רחב שנתן תחושה שהכל יהיה בסדר.

ליווייתי את רותי לאורך מחלתה. תמיד לאורך השנים, כשהייתה חוזרת מהניתוחים והטיפולים חלשה וכואבת הייתה מרימה לי טלפון ופוקדת "שמואל בוא", ואני כחייל נאמן הייתי מתייצב לבקרה. היא היתה מתעניינת מה קורה, מה חדש במשפחה, בעבודה, בקיבוץ, והשיחה הייתה גולשת לנושאים כלליים שעניינו את שנינו.

על עצמה ועל מצב המחלה לא הרבתה לדבר ודווקא לקראת הסוף הרגישה פתוחה וחופשית לפרט ולספר מה חושבים הרופאים ומה מתכנן הפרופסור. אני זוכר שרותי אמרה לי שהיא תסכים לכל טיפול שהרופאים יציעו, שהיא לא תוותר, שהיא תילחם על חייה עד הסוף. בשיחות איתה הרגשתי את העוצמה שהייתה גלומה בה. רותי היתה אדם אופטימי ופתוח, מוכנה להקשיב, לתמוך ולטפל בכל אדם שהיה זקוק ליד אוהבת ומחבקת.

רותי ניחנה באינטליגנציה בלתי רגילה. האופטימיות שלה נתנה כוח ואנרגיה לכל סביבתה, משפחתה, חברים ומטופלים.

רותי הייתה גיבורה במאבקה במחלה. היא ידעה להילחם ולהקרין מסביבה אהבה ותקווה ולא לתת לאוהביה הרבים לאבד את האמונה ביכולתה להתגבר על כל הקשיים. כל מי שנפגש איתה גם ברגעים הקשים, יצא ממנה באמונה שהכל יהיה בסדר. זה היה כוחה וכך אזכור אותה תמיד.

לזכר חברינו, הורינו ובנינו שנפטרו

בחודש אוגוסט אב – אלול

שם הנפטר	תאריך לועזי	תאריך עברי
מיכאל ליטבק	1.8.1948	ג' אב תש"ח
אסתר דרייסיגר	16.8.1952	כ"ז אב תשי"ב
צבי וינטרוב	6.8.1985	י"ט אב תשמ"ה
גדעון ולטרה	8.8.1985	כ"א אב תשמ"ה
סלה (שרה) ברקאי	2.8.1988	י"ט אב תשמ"ח
מלכה סער (ארליך)	3.8.1991	כ"ג אב תשנ"א
יוחאי הכהן	11.8.1991	א' אלול תשנ"א
סלה (שרה) עדן	26.8.1991	ט"ז אלול תשנ"א
יוכבד קרונלנד	3.8.1992	ד' אב תשנ"ב
מריאן ולדימירסקי	1.8.1993	י"ד אב תשנ"ג
נעמי היבשמן	3.8.1995	ז' אב תשנ"ה
שלמה מן	17.8.1996	ב' אלול תשנ"ו
יצחק שיפוני	22.8.1996	ז' אלול תשנ"ו
מיכאל שפירא	11.8.1997	ח' אב תשנ"ז
בלה גולדוונדר	14.8.1997	י"א אב תשנ"ז
אור יפה	21.8.2002	י"ג אלול תשס"ב
רותי לבני	26.8.2002	י"ח אלול תשס"ב
יונה רפמן	21.8.2003	כ"ג אב תשס"ג
לאו הרצוג	1.8.2004	י"ד אב תשס"ד
רוז'ה פדרמן	31.8.2011	ב' אלול תשע"א
יוסף אפרתי	20.08.2015	ה' אלול תשע"ה
שרה מיצקין	19.8.2021	י"א אלול תשפ"א
גיורא דגן	2.8.2022	ה' אב תשפ"ב

תשבץ הגיון – הוריקן [אורי קלס]

6		5		4		3	2	1
					8			7
	12		11		10			9
			15			14		13
							16	
19			18					17
	22			21				20
		24		23				
		26						25

ה ג ד ר ו ת

מאונך

מאוזן

1. מרים פנים שונים (4)	1. היטל שכזה עם עין יצאו לטיול... (3)
2. מדינה, גמל, מזל, מדינה (7)	4. אין דין ודברים לתבנית שכזו (5)
3+9 מאוזן 10 בעדן העיקר שיהיה רך ונעים (4)	7. בנם השליך והופתע (מ') (5)
4. שינוי מאת הכנות (3)	9. ראו "3 מאונך"
5. מתגוררים בהם 10 שנים (6)	10. בודק את אורך הגופה שבא לתחרות (6)
6. מסולק מהמשחק שהכניס דלת למוח (4)	13. בין 70 ל-80 הנקודה מאוד רגישה (4)
8. שהוא שעלה גבוה בקיבוץ (6)	15. שוב עוצר נשימה בסוף הארוחה (4)
11. נרקב גמרה אך היא נהדרת (6)	16. שילון לקטנים (7)
12. פלוס ל"פצה" (7)	17. תיוג שכזה משתנה לאומנות (4)
14. בית וסב ישנה את דרכו (6)	18. בין 10 ל-12 יכשל וייתן פרי (4)
17. השמש אחרי 3 קיבלה קפריזה (4)	20. כעסו לירושלים היה עם קוצים (6)
19. יש לאביר פרי טרם זמנו (4)	22+24 מאונך ממש לא היה ואיום (4)
21. אביק בהמה? (3)	23. אסורה: אחרת אשבור אותה (5)
24. ראו "22 מאוזן"	25. בדיקה אחרת הצמיד אותו (5)
	26. ארס אחר לא הסכים (3)